



Στιγμιότυπο από πρόσφατη άσκηση για την αντιμετώπιση περιστατικού κορονοϊού. Την ώρα όμως που έχει μεγάλη σημασία η σωστή πολιτική, οικονομική και επικοινωνιακή διαχείριση μιας τέτοιας κατάστασης, ιατρικοί κύκλοι επισημαίνουν στο Documento την κυβερνητική ολιγωρία ως προς την οργάνωση των μηχανισμών

# Ο πανικός του Νεοέλληνα

**«Εθνικό σπορ» το άδειασμα των ραφιών στα σουπερμάρκετ ακόμη κι όταν η απειλή είναι χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά**

**Ρεπορτάζ**

**Αντιγόνη Μιχοπούλου**

**Πού θα βρεις** έναν Έλληνα όταν ξεσπάει πόλεμος στον Περσικό κόλπο; Στο σουπερμάρκετ. Μπορεί να ακούγεται σαν ανέκδοτο αλλά είναι η πραγματικότητα. Η επιχείρηση «αδειάζω τα ράφια του σουπερμάρκετ» ή αλλιώς «η μάχη του εβαπορέ» είναι μια αντίδραση που χαρακτηρίζει τον ελληνικό λαό – με την αμέριστη συνδρομή των ΜΜΕ και των πολιτικών – και, όπως αναφέρουν ψυχολόγοι στο Documento, έχει εξήγηση. Ας θυμηθούμε:

**Απρίλιος 1986**

Τσέρνομπιλ. Ένα από τα πιο σοκαριστικά πυρηνικά ατυχήματα στην Ιστορία έκανε όλο τον κόσμο να πανικοβληθεί. Είναι η πρώτη φορά που η επιχείρηση «αδειάζουμε τα ράφια των σουπερμάρκετ» είναι γεγονός στην Ελλάδα. Ποδοπατώντας ο ένας τον άλλο, έντρομοι πολίτες γέμιζαν δυο δυο τα καρότσια με γάλατα μακράς διάρκειας και άλλα προϊόντα. Οι ψυχραιμότεροι ήταν και πάλι οι χαμένοι. Δεν έβρισκαν ούτε ένα κουτί γάλα! Ήταν ίσως από τις μοναδικές φορές που ο φόβος είχε στοιχεία λογικής.

**Ιανουάριος 1991**

Ξεκινά η επιχείρηση «Καταιγίδα της Ερήμης» στον Περσικό. Σε όλη την υφήλιο καθλωμένοι πολίτες παρακολουθούν στις τηλεοράσεις τους βομβαρδισμούς σε ζωντανή σύνδεση. Ανάμεσά τους και οι Έλληνες, τα αντανακλαστικά των οποίων όμως πάνε ένα βήμα παραπέρα. Τα ράφια των σουπερμάρκετ αδειάζουν πάλι σαν να μας χτύπησε ο πόλεμος την πόρτα. Τα εβαπορέ έχουν πάλι την τιμητική τους. Παρκαρισμένα αυτοκίνητα με ανοιχτά πορτ μπαγκάζ περιμένουν να φορτωθούν με τρόφιμα για να ξεχειμωνιάσουν οι οικογένειες. Η απει-

λή του πολέμου κυριέυσε μεγάλη μερίδα του κόσμου, έστω και αν οι πύραυλοι Patriot και Scud έπεφταν χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά.

**11 Σεπτεμβρίου 2001**

Οι δίδυμοι πύργοι πέφτουν από τρομοκρατικό χτύπημα. Ο κόσμος πανικοβάλλεται και ένα νέο κύμα αρχίζει να ψωνίζει και πάλι ξηρά τροφή στην Ελλάδα για τον πόλεμο που έρχεται (;). Ευτυχώς αυτή η επίθεση στα σουπερμάρκετ ήταν πολύ ήπια σε σχέση με τις προηγούμενες και διήρκεσε πολύ λίγο. Το εβαπορέ όμως είχε πάλι την τιμητική του.

**Ιούλιος 2015**

Από τον πανικό του για πιθανό Grexit ο Έλληνας ψηφοφόρος δεν μπορούσε να σκεφτεί ότι τα φασόλια στο σακουλάκι σκουληκιάζουν αν μείνουν πολύ καιρό στο ντουλάπι. Ήταν τότε που το δημοψήφισμα γέμισε τα καρότσια. Ήταν τότε που οι υπάλληλοι των σουπερμάρκετ έτρεχαν αναμαλλιασμένοι να σωθούν από την επίθεση της νοικοκυράς. Ήταν τότε που οι νοικοκυραίοι έτρεμαν στην ιδέα ότι η καταστροφική πορεία της χώρας μετά την υπερίσχυση του «όχι» θα τους στερούσε ακόμη και το φουα γκρα από το πιάτο τους. Εκείνες οι μέρες έδειξαν πως η λογική χάθηκε μαζί με τις κονοέρβες από τα ράφια. Το «εθνικό σπορ» είχε επικαλεστεί η βουλευτής της ΝΔ **Σοφία Βούλτεψη** νωρίτερα, λίγο πριν από τις εκλογές του Ιανουαρίου του 2015, απειλώντας ότι αν εκλεγεί κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ θα αδειάσουν τα ράφια και οι Έλληνες θα τσακώνονται για ένα ρολό χαρτί υγείας!

**Φεβρουάριος 2020**

Το πρώτο κρούσμα της νόσου Covid-19 στην Ελλάδα είναι γεγονός. Προστατευτικές μάσκες και αντισηπτικά είχαν εξαντληθεί τρεις μέρες προτού επιβεβαιωθεί. Και πάλι πρωταθλητές! Οι πρώτες εικόνες από τα άδεια ράφια των

σουπερμάρκετ στη Θεσσαλονίκη δείχνουν ότι πάλι ο πανικός υπερίσχυσε, παρόλο που η επιστημονική κοινότητα μιλά για ιό ανάλογο της γρίπης.

Γιατί όμως αυτός ο λαός είναι τόσο ευάλωτος στον φόβο; Γιατί πανικοβάλλεται και γιατί δεν μπορεί να υπερισχύσει η λογική; Ο ψυχολόγος **Γιάννης Νίκου** μιλώντας στο Documento εξηγεί: «Όταν ένας λαός έχει τέτοιες αντιδράσεις, σημαίνει ότι είναι ανώριμος λαός και ότι έχουμε να κάνουμε και με μια πολιτεία η οποία δεν τον εκπαίδευσε ποτέ σωστά ώστε να ωριμάσει». Παράλληλα εφιστά την προσοχή των πολιτών στο ότι το στρες, πέρα από όλες τις άλλες επιπτώσεις, ρίχνει το ανοσοποιητικό σύστημα, γεγονός που σημαίνει ότι καθιστά τους ανθρώπους πιο ευάλωτους στη νόσο.

Ακόμη μια εξήγηση που δίνουν οι ειδικοί γ' αυτές τις συμπεριφορές είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης των πολιτών προς την πολιτεία, γεγονός που τους ωθεί να πάρουν την τύχη τους στα χέρια τους. Αυτό ενισχύεται, όπως αναφέρουν ψυχολόγοι στο Documento, με το διαγενεακό τραύμα, τις εμπειρίες διπλάδι που κουβαλάει ένας λαός τα τελευταία 100 χρόνια. «Υπάρχουν μελέτες που μιλάνε για διαγενεακό τραύμα. Βλέπουμε έναν 17χρονο νέο να εκδηλώνει συμπεριφορές λες και βρίσκεται σε πόλεμο του '40» επισημαίνει ο κ. Νίκου και καταλήγει: «Αυτό που θα μας διαχωρίσει από τις εμπειρίες των παππούδων μας είναι η πνευματική καλλιέργεια».

Εκείνο πάντως που δεν έχει καμιά κοινωνιολογική και ψυχολογική εξήγηση είναι ότι τις ημέρες του δημοψηφίσματος το 2015 που αδειάζαν τα ράφια των σουπερμάρκετ και των φαρμακείων, ένα από τα πρώτα σε ζήτηση φάρμακα ήταν το Viagra. Διπλάδι στρες δεν προκαλούσε μόνο το ενδεχόμενο της πείνας αλλά και της στυτικής λειτουργίας. Σε αυτή την περίπτωση η επιστήμη σπκώνει τα χέρια ψηλά.

κού αριθμού για τις κινήσεις που θα πρέπει να ακολουθήσουν, ενώ ως προς τις μάσκες πηγές του υπουργείου διαβεβαιώνουν ότι υπάρχει επάρκεια. Την ίδια στιγμή η ΠΟ-ΕΔΗΝ καταγγέλλει ότι λόγω έλλειψης προσωπικού στις μονάδες εντατικής θεραπείας υπάρχουν 100 εξοπλισμένες κλίνες που δεν λειτουργούν. Σε ανακοίνωσή της σημείωσε ότι «το σύστημα προετοιμάζεται υποτίθεται για υγειονομική κρίση και το προσωπικό κάθε ημέρα λιγοστεύει», ενώ κατήγγελλε εμφαντικά πως ακόμη και το νοσηλευτικό προσωπικό που μετακινήθηκε προκειμένου να ανοίξουν κάποιες ΜΕΘ στη μεγάλη πλειονότητά του είναι ανεκπαίδευτο.

**Πλήγμα στην οικονομία**

Ισχυρό αναμένεται να είναι το πλήγμα που θα προκαλέσει ο κορονοϊός και στην οικονομία, με τον τουρισμό να έρχεται πρώτος αντιμέτωπος με τις επιπτώσεις της εξάπλωσής του. «Είμαστε σε στάση αναμονής, έχουμε στείλει οδηγίες από τον ΕΟΔΥ σε όλους τους ξενοδόχους. Πάντοτε υπάρχει ανησυχία. Είναι μεγάλη η

εναισθησία του τουρισμού απέναντι σε τέτοια γεγονότα και θα είναι καταστροφή αν γίνει κάτι» λέει στο Documento ο διευθύντρια του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδας **Αγνή Χρυσίδου**, υπογραμμίζοντας ότι μέχρι τώρα οι μόνες ακυρώσεις που έχουν γίνει προέρχονται από την Κίνα καθώς η Air China έχει ματαιώσει τις πτήσεις της μέχρι και τον Μάρτιο. «Αν δεν υπάρξει εξάπλωση του ιού, πιστεύουμε ότι τα αντανακλαστικά του τουρισμού θα είναι πολύ γρήγορα. Το έχουμε δει και από άλλες περιόδους κρίσεων» σημειώνει.

«Η χώρα έχει επάρκεια σε είδη πρώτης ανάγκης και δεν συντρέχει λόγος πανικού» λέει από την πλευρά του ο πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Πειραιά **Βασίλης Κορκίδης** και συνιστά ψυχραιμία. Προσθέτει επίσης ότι σε εισαγόμενα είδη είναι πιθανό να παρουσιαστεί αρρυθμία, καθώς πολλά έρχονται από την Κίνα. Μέχρι αργά το βράδυ της Πέμπτης 27 Φεβρουαρίου τα διαγνωσμένα κρούσματα κορονοϊού στην Ελλάδα ήταν τρία.



Από το Τσέρνομπιλ μέχρι τον κορονοϊό, ένα καρότσι δρόμος